

## Megyei önellátás burgonyából

MEGKEZDŐDÖTT  
A TÉLI ALMA  
FELVÁSÁRLÁSA

Gazdag burgonyatermést takarítanak be most a tsz-ek és a háztáji gazdaságok. A MEK felvásárlási osztályának tájékoztatása szerint hosszú évek óta az idén először nem lesz szükség arra, hogy más megyéből hozott burgonyát kelljen árusítani az üzletekben és a piacokon.

A MEK 652 vagon szükséglettel számol a városi lakosságnak, s ez biztosan meg is lesz, mert a termelő gazdaságok ezt az árumennyiséget szerződésben is biztosították. Az utóbbi napokig az üzletek bőséges ellátása mellett 130 vagon minőségi burgonyát már télire is tároltak.

Örvendetes az is, hogy az üzletekből és a piacokról mindinkább kiszorulnak a fehér és sárgahúsú burgonyák. Helyettük elsősorban rizsa és glibaba fajtákból biztosítják a szükségletet.

Megkezdődött a megyében — a szegedi járás községeiben is — a téli alma felvásárlása és a tárolás előkészületei. Őszi és téli almafajtákból 470 vagon szerepel a MEK felvásárlási tervében. A tavalyi árakhoz képest jelentősen emelni kellett a minőségi almáért járó felvásárlási árakat, mert a különböző almbetegségek rontották a termést. Például az „AA”-s piros alma átvételi ára a tavalyi 5 forint 10 fillér helyett most 6 forint kilónként. A szimpla A-s alma ára pedig 3 forint 80-ról 4 forint 10-re növekedett. Átlagosan 40—50 fillérrel veszik most típusonként magasabb áron az almát, mint tavaly. Ez a kereskedelmi szakemberek szerint lehetővé teszi, hogy a fogyasztás igényeinek megfelelő télialma szükségleteket kellő időben biztosítsuk.

# Ne a felhőkre lövöldözzünk!

Izgalmas vita az ideológiai irányelvekről a dorozsmai pártbizottságon

Sajátos életanyag, a község szellemi és erkölcsi arculatának mélyre ható elemzése nélkül csak fél munkát végez az a községi pártbizottság, vagy alapszervezet, amely a Központi Bizottság ideológiai irányelveit csupán „akadémiai” szinten vitatja meg. Hiszen az irányelvek éppen a kommunista önvizsgálatához, tevékenységük szigorú szemü mérlegeléséhez nyújtanak vezérfontalat. A kiskundorozsmai pártbizottság beszámolóján érződött ez a törekvés. Csak hogy a sok probléma között kissé elvesztek. A gazdasági, kulturális fejlődést szemléltető számadatok után, a „kényes kérdéseket” — amint Simon Lajos, a járási pártbizottság titkára megjegyezte — csak úgy „szőrmentén” érintették. Kissé általános, felszínen maradó kijelentésekben utalt Dudas Béla, a községi pártbizottság titkára az ideológiai munka nehézségeire a községben. Igaz, a beszámoló szövege a jövődelemhajlásról a tsz-ben, az érdemtelen premizáláshoz, a cinikus közömbösségről. De kissé bántortalanul, amolyan „vannak, akik”, illetve „egyesek” stílusban. Végül is nem lehetett biztosan tudni: a dorozsmai József Attila Tsz-ben léteznek-e ezek a jelenségek, vagy sem? Bizonyító, meggyőző érveket nem sorakoztattak.

### Csak a pénz...

Tény, hogy Dorozsma egykori kubikos népe ma kulturáltan, emberi módon él. Minden háznál rádió szól, 700 tévét tartanak nyilván. Több mint 1200 újságelöfi-

zetel van. 1964-ben összesen 60 lakóház, vagyis kétszer annyi épült, mint 1962-ben. A helyi boltok kiskereskedelmi forgalma nő, mintegy 20 millió forint van a takarékbán. Mindezek a fejlődést bizonyító tények. Az anyagi jólét azonban szült „ördögöt” is a fejekben: a pénz utáni hajszát, az önzést. Csak azt végeznék, amiből pénzt látunk — ez a munkakerkölcs kapott lábra. Kétségtelen, Kiskundorozsma is hódít e felfogás, ám a községi pártbizottság beszámolója kissé megfoghatatlanul szövelt mindezekről. Nem „sebészkes” nyúlt az eltávolítandó emberi gyengeségekre. Pedig a Központi Bizottság ideológiai irányelveinek megvitatása nem általános megállapítások ismételtetését jelenti. Mindennapi gyakorlatunkban már magartatásá lényegült. Kommunista harc magartatásává. S ehhez az első lépés éppen a nyílt, őszinte, elvszerű, gyökereig ható bírálat. A párt elítéli a haracoslást, a közömbösséget, a tsz-demokrácia elfojtását stb. — hallottuk a beszámolóban. De azt már kevésbé észleltük, hogy a jelenlévő párttagok, a dorozsmai kommunista kiket, miért marasztalnak el. A „neve nincs” emberek bírálatát olyan, mintha felhőkre lövöldözünk.

### Több gondot a tudatra!

Többen említették, hogy a fiatalok, akik nem részesültek az úri társadalom pannóniai „örömeiből”, nem értékelik eléggé szocialista társadalmunk vívmányait. Gyakran felnőttek is hajbó-

lnak a Nyugat előtt. Miért? Egy idős, szikár, munkában elkopott ember, Szalai József így summázta a fiatalok: „A magamformájú idős emberek jobban féltik ezt a társadalmat, mint a fiatalok. Mi átszenvedtük a múltat... A dorozsmai tudósítás alkalmával az egyik fehér köpenyes fiatal nő még azt is sértésnek vette, hogy elvtársnőnek szólítottam. Figyelmeztetett: nem vagyok elvtársnő!” Józsi bácsi szavaiban az idős kommunista ember szerénységét, új életünk őszinte feltérsét éreztem. Sós Vincénéből nehézsorsuk régi emléke szakadt fel, midőn hazai vívmányaink becsémrlő és a nyugati életforma dicsőítői ellen szölt. Többet kell foglalkozni az emberekkel a népfrontmozgalmon belül. A községi pártbizottság tagjai, a népfrent járási és községi vezetői gyakrabban hallgassák meg a dolgozók problémáit, véleményét — javasolta.

### Nyílt beszéddel

Szemtől szembe harcoljunk az eszmék tisztaságáért — így fogalmazta meg Olasz Imre, a községi tanács vb elnöke a kommunista feladatát az ideológiai irányelvek érvényesítésében. Bizonyára úgy érte: a községi életünk, cselekedeteink, emberi magartatásunk erkölcsi tisztaságáért. Ez gyakorlatilag azt jelenti: a megfelelő fórumokon, gyűléseken a kommunistaoknak nyíltan meg kell mondaniok véleményüket egymásról és munkájukról. Nem oly rutinos, sima nyelven, mint a fiatalabb nemzedékhez tartozó tsz-párttitkár, Domonkos Ferenc tette. A gazdasági munkák számszerű felsorolása, a tsz-tagok tanulási kedvének bizonygatásánál csupán azt a bírálatot védte ki: miszerint a tsz-vezetők fizetése aránytalanul magas lenne... Egy műle-siklonak dicséretére válik, ha ilyen kiválóan kikerüli az „akadályokat”. De nem egy párttitkárnak! Hiszen a legtöbb hírló megjegyész, a tsz-demokrácia megsértése, az indokolatlan premizálások és a többi úgynevezett kényes kérdés éppen a tsz-t érintette. Ki lenne illetékesebb ezekről őszintén beszélni, mint a gazdaság párttitkára? Problémamentes hozzászólását azzal koronázta: A szocialista tudat a tsz-ben megfelelő! A járási pártbizottság küldötte, Simon Lajos túlzottnak minősítette az ilyen „derűlátást”. A problémák elkenése teljesen idegen az ideológiai irányelvek szellemétől. A kommunista községi megbeszélésein nem megtévesztő „varázsfuvulában” akarunk gyönyörködni, hanem a valóság őszinte, nyílt, bátor elemzését várjuk. Az irányelvek szellemének mindennapi életünkben, munkánkban, magartatásunkban kell megfogannia. Csak így lényegül alkotó erővé.

Balogh Ödön

# A számok nyelvét értve

Az irodai munka mérete és aránya világszerte gyorsan növekszik. Az Egyesült Államokban 1963-ban 10,2 millió irodai alkalmazott több mint 175 milliárd bizonylatot dolgozott fel. A szovjet népgazdaság irányításának szolgálatában 10 milliós adminisztratív hadsereg áll. Az alkalmazottak száma általában gyorsabban növekszik mindenütt, mint a termelő munkásoké. Az USA-ban például 1900-ban harminc gyári munkásra jutott egy irodai alkalmazott, 1935-ben tízre, és 1950-ben már csak 2,5-re.

Az alkalmazottai létszám növekedése önmagában nem negatív jelenség. A fejlődés természetes velejárója, hogy növekszik a szellemi munka aránya. Minél több ember gondolkodik alkotó módon, annál nagyobb a munka hatékonysága. A belső termelési kapcsolatok fokozódó bonyolultságának és fejlődésének velejárója, hogy az ésszerű vezetői döntésekhez mind több adat, információra van szükség. A művezető és a technológus, az igazgató és a miniszter csak megfelelő adatok birtokában intézkedhet helyesen. Egész kollektíva, teljes gazdasági egység tevékenysége válik veszteségesé a hiányos információ alapján született döntés következtében.

Az irodai munka tehát társadalmilag általában indokolt és szükséges, adott esetekben persze megtörténik, hogy felesleges, s értelmetlen munkát végeznek az íróasztaloknál. A hivatali, ügyviteli munka nem a tényleges társadalmi és termelési szükségletek szerint fejlődik, hanem öncélú belső logikával, a „Parkinson-törvény” alapján. Nagyon is indokolt tehát vizsgálni, elemezni az ügyviteli munka szervezetét, célját, ésszerűségét. Az adminisztráció célt téveszt, ha a műszaki munkaidejük tekintélyes részében ügyvitellel, adminisztrációval kénytelenek foglalkozni, érdemi teendőik rovására. És akkor is, ha a bizonylat, a statisztika, a kimutatás, a jelentés nem a vállalatnál, sem az irányító szervnél nem kerül hasznosításra. Az adminisztráció bürokratikusává válik, ha nem ismerik a számok nyelvét.

Nem könnyű a számok, statisztikák, a kimutatások nyelvét. Az utóalkulációs, a selejtanalitikai, a veszteségidő-tanulmányok nem öncélúak. Megérteni, olvasni sem könnyű ezeket, hát még ezekből a megfelelő közgazdasági következtetéseket levonni, műszaki-szervezési intézkedéseket fogantatni! A közgazdasági műveltséget nem véletlenül kéri ma számon a nőszülők és gazdasági vezetők. A konkrét elemző, értékelő készség, s a közgazdaságlag sokoldalúan megalapozott döntések és intézkedések nélkül égető feladataink, a termelékenység növelése, a takarékoság csak jelszavak maradnak a műhelyekben.

## Napi nyolc mázsa zsákmány

Őszi halászat a holtágban

A Szegedi Kossuth Halászati Szövetkezet tagjai — Laczik Antal tizenhárom fős brigádja — Röske határában a tiszai holtágban megkezdtek az őszi lehalászt. Naponta nyolc mázsa süllő, pontyot, törpe harcsát, kárászt emelnek szárazra. Ha itt végeznek, átcsonakáznak a telepített vizekre, ahová tavasszal harmincöt dekás súlyú ivadékokat helyeztek ki. Ezek most már jó egykilós átlagsúlyúakra fejlődtek. A rökusi Búvár-tó állományát etetik is a Szegedi Konzervgyárból kikerülő paradicsommal. Három-négy mázsa magot szórnak naponta a vízbe, s az „ebéd” idején sok száz száma sereglenek össze a halak.

Az idei szezon lényegesen jobb a tavalyinál, a folyók magas nyári vízjárása kedvezett a vízi embereknek. Böven került a varsákba nagy harsa, s angolnából is szokottnál jóval több jutott a hálókba. Ezenkívül különleges zsákmányra is szert tettek: a Tiszában csillagos tokot fogtak, amely a vizák, kecségék s egyéb porcos halak családjába tartozik. Valószínűleg a Fekete-tengerből kalandozott a csillagos tok a szegedi halászk területére. Mivel kivessző-félben levő fajta, Budapestre szállították a fővárosi állatkert akváriumai anyagának gyarapítására.

A munkához, a helyes döntésekhez szükséges adatokat gyakran meg sem kapják az illetékesek. Sok művezető nem kapja meg például a visszatérő gyártmányok utóalkulációját, az anyagbeszerzés nem ismeri a raktári készleteket, stb. Az igazgatót viszont elárasztják a jelentések, s a tömegtelen adattengerrel nem tud mit kezdeni. A vezetés különböző szintjén más és más jellegű és mélységű információ szükséges. A könyvelők, a kalkulátorok, a statisztikusok, a műszaki ügyviteli dolgozók pillanatszerűen nem képesek megfelelő módon, megfelelő adatokkal kiszolgálni a vezetőket.

Amikor azt vizsgáljuk, hogy egy-egy vezetői döntés, s a tervezés folyamata, miért nem elég megalapozott és tudományos, kiderül, kevés a rendelkezésre álló és megbízható adat. Az érem másik oldala viszont, hogy a meglévő adatokkal sem gazdálkodunk jól. Előfordul — bár ez a ritkább —, hogy a nyilvántartás és az adatfeldolgozás reflektorfénye nem azokat az összefüggéseket pásztázza, amelyek a vezetés számára az adott időben érdekesebb és szükségesek. Az „elfekvő” statisztikák és kimutatások gyakori oka, hogy az adatok „ömlészlettek”, hiányzik a megfelelő összesítés, csoportosítás, feldolgozás és elemzés.

Az adminisztrációs adatfeldolgozó tevékenység utolsó, befejező fázisa a kiértékelés, igen sok helyen elmarad, vagy formális. (A gyártásban is lényegesen a végső kikészítő és szerelési pontosító műveletekre nem fordított időt és energiát!) A manuális tevékenység, a bizonylatok feldolgozása, majd a kapott végeredmények számszaki ellenőrzése nemcsak a rutinmunkára alkalmazott beosztottak, hanem az érdemi, elemző gondolkodásra hivatott számviteli, kalkulációs és egyéb vezetők idejét is felemésztik. Így a megfelelő értékelések és következtetések, a szükséges csoportosítások és szembeállítások nélkül kerülnek tovább az anyagok, a jelentések, a beszámolók, gyakran célt tévesztve.

Az irodai munka általános fogyatékosága: az adatszolgáltatás lassúsága. Mire egy-egy gazdasági tevékenység többé-kevésbé hű fényképe elkészülne, már nem nyújtanak hatékony segítséget a vezetőknek, amely gyakran ezt megelőzően kénytelen fontos kérdésekben dönteni. A mérlegbeszámolók az esztendő követő harmadik-negyedik hónapban afféle leltári anyag szolgálhatnak néhány felülvizelési hatóságnál.

Mind ez különös élességgel irányítja a figyelmet az adminisztratív munka racionalizálására, tudományos szervezésére és gépésítésére. Enélkül aligha oldhatjuk meg növekvő feladatainkat. Az alkalmazottai munkának nincsenek olyan reális normái, tudományos kritériumai, mint a termelő tevékenységnek. A munka hatékonysága sem mérhető hasonló mércével. Ezért is csábít a körülményesség, az ésszerűtlen szervezet, amely maga a bürokrácia táptalaja. Az ésszerűség és célszerűség viszont a bürokrácia leghatósabb gyögysszere. Nem árt, ha minden bizonylattal bándó adatokat feldolgozó alkalmazott gondolkodik munkája értelmén, összefüggésén. A vezetőik pedig, ha az adatfeldolgozás kérdéseiben, ügymenetében intézkednek, minden esetben konkrétan válaszoljanak a következő kérdésekre: mit, miért, hogyan, kinek, mikorra. Ha e kérdésekre meggyőződések a válaszok, ésszerű, célra törő az ügyvitel, az adminisztrációs munka eléri célját, segíti a vezetését és kevesebb lesz a célt tévesztő, felesleges, papír, ügyintézés.

KOVÁCS JÓZSEF

## Szeged és Ogyessza egyetemének tudományos együttműködése

A. V. Bogatszkij professzor nyilatkozata szegedi látogatásáról

A két város, Szeged és Ogyessza testvéri kapcsolata újabb állomásaként együttműködés jött létre a József Attila Tudományegyetem és a Munka Vörös Zászló Érdemrenddel kitüntetett I. I. Mesnyikovról elnevezett Ogyesszai Állami Egyetem között is. A két egyetem valamennyi intézetének munkakapcsolatán már dolgoznak. Szegeden és Ogyesszában elsőként a szerves-kémiai intézet munkaprogramját dolgozták ki. Több mint egy hétig itt tartózkodott Szegeden A. V. Bogatszkij tanszékvezető egyetemi tanár, az ogyesszai egyetem kémiai fakultásának dékánja.

Első ízben járt nálunk, s

nagy figyelemmel tanulmányozta a természettudományi kar több intézetének munkáját. Természetesen legtöbbet időzött a hozzá legközelebb álló kémiai intézetben. A kölcsönös munkaprogramról szólvá kijelentette:

— Mindkét intézetre nézve megkerestük azokat a lehetőségeket, amelyek alapot adnak tudományos együttműködésünkhöz. Vannak vizsgálatok, amelyeket a Szegedről küldött anyagokkal kapcsolatban Ogyesszában végzünk majd el, és fordítva. A szerveskémian belül különösen a sztereo-kémiai problémák terén vannak lehetőségek, érintkezési felületek a kapcsolatok elmélyítésére. A vizsgálatok kölcsön-

nös feldolgozásában, a megoldásokban minden bizonyonyal tudományosan is új eredmények születnek majd az együttműködés során. Együttműködésünket természetesen kiegészítik a kölcsönös tanulmányi utak, a tudományos dolgozatok cseréi, azok publikálása.

— Közelről megismerkedtem — folytatta — több egyetemi intézettel. Az oktató- és tudományos munkára jól felszerelt. S amit legelőször kellett volna hangsúlyoznom: az intézetekben dolgozók mindegyike tehetséggel, nagy odaadással munkálkodik új eredmények létrehozásában.

Megismerkedett a szovjet professzor az egyetemi hallgatók életével is.

— Találkoztam az egyetemi ifjúság képviselőivel, negyed- és ötödéves hallgatókkal is. Az előadásomat követő vitában igen nagy szenvedéllyel képviselték leendő szakmájukat, hivatásukat. S ebből nem nehéz megállapítani, hogy oktatójuk, nevelésük jó kezekben van.

A V. Bogatszkij professzor elmondotta, hogy nemcsak az egyetem, hanem a város, Szeged is megnyerte tetszését. Amikor megtekintette Újszegeden a fűveskertet, hosszan időzött az Ogyessza lakónegyedben is. Szorgalmasan fényképezte az új és készülő házakat.

— Szeged új városnegyede nagyon emlékeztet engem Ogyesszában a Szegedi sugárút 5—6 emeletes házaira. E sugárút szomszédságában lakom, s utam sűrűn arra vezet. Nevét most már kedves élményeim alapján tudom mihez kötni: a Tiszaparti városhoz, annak egyeteméhez, ahol sok új barát és munkatárs fogadott szeretettel. S ezt a szeretetet magammal viszem, mint jövőd munkánk, együttműködésünk legbiztosabb alapját, amelyre bátran építhetünk.

## Úszó hajóállomás vízre bocsátása Tápén

Különleges vízi építményt bocsátottak vízre szombaton délelőtt a MAHART tápéi hajójavító telepén: egy egész hajóállomás csobbant a Tiszára vízbe a kis „hajógyár” szófájáról.

Az új típusú hajóállomás épületeit két párhuzamosan elhelyezett zárt henger tartja. A 25 méter hosszú, másfél méter átmérőjű csövek belsejét több rekessze osztották, s így esetleges sérülésnél nem fenyegeti az építményt elsüllyedés veszélye.

A nagy csoportonon két csoportban foglalnak helyet a különféle rendeltetésű épületek: az egyikben vannak a hivatali helyiségek, pl. az állomásfőnöki iroda, valamint a raktár, a másikban pedig a korszerű személyzeti lakás. Az összkomfortos kis lakosztályt „szarazföldi”

lakás tulajdonosa is megirigylhetné, hiszen előszobával, konyhával, csempés fürdőszobával, a szobát színes műlemez, beépített bútorokkal látták el.

A több mint egymillió forint értékű hajóállomást rövidesen átúsztatják a Dunára, az egyik személyhajókikötőhöz.

Az üzem dolgozói a határidő előtt készítették el az újfajta vízi alkatrészt, s hasonló jó eredményeket érnek el a hajógyártásban is. Ebben az évben összesen négy önjáró uszályt bocsátanak vízre. Az egyre korszerűbb technikai, technológiai feltételek mellett, a valóban hajógyári módszerekkel jelenleg már minden hajót egymillió forinttal olcsóbban állítanak elő, mint öt évvel ezelőtt.